

Vastuvõtmise kuupäev : 04/12/2024

Kohtuasi C-717/24

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

21. oktoober 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim halduskohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. august 2024

Menetluse algataja eelotsusetaotluse esitanud kohtus:

BD

Teine menetlusosaline:

Sociálna poisťovňa, ústredie

Kohtuasja ese

Eelotsusetaotlus, mis on esitatud 10. detsembri 2021. aasta otsuse läbivaatamist puudutava vaidluse raames menetluses, mis puudutab kaebaja kassatsioonkaebust Krajský súd v Trnave (Trnava maakonnakohtu) 17. aprilli 2023. aasta otsuse peale.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 51 lõike 1 tõlgendamine, et määrata kindlaks, kas selle liikmesriigi õigusaktide alusel antud hüvitisi, kus otsus hüvitise määramise kohta tehti, kohaldatakse teistes liikmesriikides täitunud perioodide suhtes, isegi kui teiste liikmesriikide õigusaktid selliseid hüvitisi ette ei näe.

Eelotsuse küsimused

Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta artikli 51 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et seda kohaldatakse pensioni suhtes, mille kohta teeb otsuse liikmesriigi pädev asutus,

1. ainult juhul, kui selle liikmesriigi õigusaktide alusel on kehtestatud „töötavate või füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate isikute eriskeem“,

1a. ja kui vastus on jaatav, siis mis iseloomustab sellist „eriskeemi“ (näiteks see, et seda haldab eraldi asutus, et see on omafinantseeringuline, et see on mõeldud ainult konkreetsele töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjate rühmale),

või

2. ka siis, kui selle liikmesriigi õigusaktid ei näe sellist „eriskeemi“ ette, vaid võimaldavad üksnes teatud isikute rühmale, kes on täitnud kindlustusperioode üksnes konkreetse tegevuse raames (näiteks süvakaevandustes töötavad kaevurid), omandada nende perioodide alusel õiguse pensionile soodsamatel tingimustel kui teised isikud, kes on palgatöötajad või füüsilisest isikust ettevõtjad teistel kutsealadel?

Liidu õigusraamistik

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta; põhjendused 1 ja 13, artikli 1 punkt e, artikli 51 lõige 1 (edaspidi „määrus nr 833/2004“).

Riigisisised õigusnormid

Zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, účinný od 1. októbra 1988 (seadus nr 100/1988 sotsiaalkindlustuse kohta, jõustunud 1. oktoobril 1988) (edaspidi „seadus nr 100/1988“).

§ 1 Aluspõhimõtted

„(2) Igal kodanikul on käesoleva seaduse alusel õigus sotsiaalkindlustusele. Riik pakub sotsiaalkindlustushüvitisi ja -teenuseid [...].

(4) Pensionihüvitiste suurus oleneb eelkõige töötaja teenetest, st töötamise kestusest [...] ja tehtud töö kategooriast“.

§ 8 Töötamine

„(1) Töötamine tähendab

- a) [...] töösuhet, [...]“.

§ 14 Tehtud töö kategooriad

„(1) Pensioni arvestamisel jagatakse töökohad kolme kategooriasse olenevalt tehtud töö liigist.

(2) I kategooria hõlmab töökohti, kus tehakse pidevalt ja kalendrikuu jooksul valdavalt ohtlikke tegevusi, kus töötajate tervis halveneb sageli ja püsivalt, kuna nad puutuvad kokku kahjulike füüsikaliste ja keemiliste mõjuritega, sealhulgas

- a) kaevandustööd, kus alalised töökohad on maa all süvakaevanduses,
 - b) muud liiki kaevandustööd, kus tööd tehakse maa all süvakaevanduses,
- [...]

(4) III ametikategooria hõlmab töökohti, mis ei kuulu I või II kategooriasse“.

§ 21 Pensioni saamise õiguse tingimused

„(1) Kodanikul tekib õigus pensionile, kui ta on töötanud vähemalt 25 aastat ja tema vanus on vähemalt

- a) 55 aastat, kui ta on töötanud vähemalt 15 aastat § 14 lõike 2 punktis a nimetatud kutsealal [...],
- c) 55 aastat, kui ta on töötanud vähemalt 20 aastat mõnel § 14 lõike 2 punktides b–h nimetatud kutsealal,
- d) 58 aastat, kui ta on töötanud vähemalt 20 aastat mõnel § 14 lõike 2 punktides i–l nimetatud kutsealal, või
- e) 60 aastat“.

Zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení (seadus nr 235/1992 ametikategooriate kaotamise ja teatavate muude muudatuste kohta sotsiaalkindlustuses) (edaspidi „seadus nr 235/1992“)

§ 14

„(1) Pensioni arvestamisel liigitatakse kuni 31. detsembrini 1992 tehtud töö olenevalt tehtud töö liigist kolme kategooriasse. I ja II kategooriasse kuuluvad ametikohad on märgitud enne 1. juunit 1992 välja antud I ja II kategooriasse liigitatud ametite ametkondlikes loeteludes; I või II kategooriasse mittekuuluvad ametikohad kuuluvad III kategooriasse“.

§ 15

„Pensioni arvestamisel loetakse pärast 31. detsembrit 1992 tehtud tööd III kategooria ametikohal tehtud tööks“.

§ 175

„Kuni 31. detsembrini 2016 võetakse arvesse I ja II kategooria ametikohtade või I ja II kategooria teenistuse liigitusest tulenevaid õigusi“.

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (seadus nr 461/2003 sotsiaalkindlustuse kohta) (edaspidi „seadus nr 461/2003“)

§ 1 Sisu ja kohaldamisala

„(1) Käesoleva seadusega on määratletud sotsiaalkindlustus, reguleeritud sotsiaalkindlustuse ulatus [...].

(3) Käesolevat seadust ei kohaldata politseikorpuse, Slovakkia teabeteenistuse, riikliku julgeolekubüroo, vangla- ja kohtuvalvekorpusse, tuletõrje- ja päästekorpuse, mäepäästeteenistuse, relvastatud maksuametnike [...], relvajõudude elukutseliste sõdurite, eriteenistuses olevate sõdurite [...] suhtes, kelle sotsiaalkindlustust reguleeritakse eraldi õigusaktidega [...]“.

§ 2 Sotsiaalkindlustuskaitse

„Käesoleva seaduse tähenduses on sotsiaalkindlustus [...]

b) pensioni- ja töövõimetuskindlustus, sealhulgas

1. pensionikindlustus kui sissetuleku tagatis vanaduse ja surma korral,
 2. töövõimetuskindlustus,
- [...]

§ 13

„(2) Pensionihüvitisi makstakse pensioni- ja töövõimetuskindlustusest käesoleva seaduse alusel järgmiselt

a) pensionikindlustusest

1. pension [...]“.

§ 65 Pensioni saamise õiguse tingimused

„(1) Kindlustatud isikul tekib õigus vanaduspensionile, kui ta on olnud kindlustatud vähemalt 15 aastat ja on jõudnud pensioniikka.

(2) Kindlustatud isiku pensioniiga määratakse vastavalt lisale 3a, kui käesoleva seaduse §-s 274 ei ole sätestatud teisiti [...]“.

§ 112 Hüvitise saamise õiguse muutmine, hüvitise maksmise õiguse muutmine ja hüvitise suuruse muutmine

„(1) Hüvitis määratakse [...] alates kuupäevast, mil hüvitis [...] kuulub maksmisele, [...] kuni kolm aastat tagasi alates hüvitise taotlemise kuupäevast [...], kui tagantjärele tuvastatakse, et hüvitis [...]“

d) anti alates hilisemast kuupäevast kui see, millest alates see tasumisele kuulus“.

§ 274

„(1) I ja II kategooria töökohtade liigitusest tulenevad õigused säilivad“.

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, uverejnená v Slovenskej republike oznámením č. 318/1994 Z. z. (Slovaki Vabariigi ja Tšehhi Vabariigi vaheline sotsiaalkindlustusleping, avaldatud Slovaki Vabariigis teatega nr 318/1994) (edaspidi „sotsiaalkindlustusleping“)

Artikli 20 lõige 1

„Enne Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi jagunemise päeva täitunud kindlustusperiood loetakse selle osalisriigi kindlustusperioodiks, mille territooriumil oli kodaniku tööandja asukoht Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi jagunemise päeval või viimasel päeval enne seda kuupäeva“.

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Alates 1. septembrist 1973 kuni 30. juunini 1976 läbis kaebaja praktika ja seejärel töötas ta alates 1. juulist 1976 tööandja OKD-ga sõlmitud töösuhte alusel kaevurina süvakaevanduses. Äriregistri kande kohaselt oli tööandja asukoht 31. detsembril 1992 Tšehhi Vabariigis Karviná linnas. See töösuhe kestis kuni 31. augustini 1995, mille vältel kaebaja tegi sama tööd. Alates 1. jaanuarist kuni 30. septembrini 1996 töötas ta Tšehhi Vabariigis teise tööandja juures ja alates 1. oktoobrist 1996 kuni 31. detsembrini 2005 tegutses ta Tšehhi Vabariigis füüsilisest isikust ettevõtjana. Alates 13. detsembrist 2006 on ta töötanud erinevatel ametikohtadel Slovaki Vabariigis.
- 2 20. mai 2013. aasta otsusega määras Tšehhi sotsiaalkindlustusamet kaebajale Tšehhi õiguse alusel pensioni. 3. juunil 2013 esitas kaebaja teisele menetlusosalisele ka taotluse pensioni saamiseks Slovakkia õiguse alusel. Teine menetlusosaline lükkas selle taotluse siiski 19. juuni ja 19. augusti 2013. aasta otsustega tagasi. Oma põhjendustes märkis ta, et kaebaja ei olnud seaduse nr 461/2003 § 65 lõike 2 kohaselt jõudnud 62-aastasesse pensioniikka. Samuti

analüüsis ta võimalust, kas nimetatud seaduse § 274 lõike 1 alusel võiks kaebaja pensioniõiguslik vanus olla seaduse nr 100/1988 § 21 lõike 1 punkti a alusel 55 aastat, st 15 aastat töötamist I kategoorias. Teise menetlusosalise hinnangul tuleb kogu seda töötamise aega lugeda Tšehhi Vabariigis kindlustusperioodiks, kuigi kaebaja töötas kuni 31. augustini 1995 kaevurina süvakaevanduses. Kuna Tšehhi Vabariigis kaotati alates 1. jaanuarist 1993 ametikohtade kategooriad, võis Slovakkia pensioni määramisel seaduse nr 100/1988 § 14 lõike 2 punkti a tähenduses tema töötamise aega käsitleda I kategooria all töötamisena ainult kuni 31. detsembrini 1992. Kuni selle kuupäevani oli tema töötamise aeg aga ainult 14 aastat ja 63 päeva, st vähem kui seaduse nr 100/1988 § 21 lõike 1 punkti a kohaselt nõutav 15 aastat. Mõlemad teise menetlusosalise otsused jäid kohtutes muutmata, kuid kohtud ei viidanud oma põhjendustes määruse nr 883/2004 artikli 51 lõikele 1, kuna sellele ei tuginenud ka kaebaja. Teine menetlusosaline lükkas 2016. aastal tagasi ka kaebaja uue taotluse.

- 3 Käesoleval juhul taotles kaebaja 2. oktoobril 2020 esitatud uues taotluses taas teiselt menetlusosaliselt talle pensioni maksmist tagasiulatuvalt alates 2013. aastast. Teine menetlusosaline lükkas selle taotluse 12. jaanuari 2021. aasta otsusega esimest korda tagasi peaaegu samade põhjendustega kui 2013. aastal. Ka selle otsuse peale esitas kaebaja apellatsioonkaebuse, väites, et tema puhul kehtib 55-aastane pensioniiga, mille ta oli saavutanud juba 2013. aastal. 29. aprillil 2021 tegi teine menetlusosaline uue otsuse, milles määras talle alates 2. oktoobrist 2020 teatava suurusega pensioni. Ta oli seisukohal, et 2. oktoobril 2020 saavutas kaebaja 62 aasta ja 8 kuu suuruse pensioniea seaduse nr 461/2003 § 65 lõike 2 ja seaduse nr 461/2003 lisa 3a tähenduses. Menetlusalus otsuses jättis teise menetlusosalise peadirektor varasema, 12. jaanuari 2021. aasta otsuse muutmata. Ta leidis, et ajavahemikku 1. jaanuarist 1993 kuni 31. augustini 1995, mille jooksul kaebaja töötas Tšehhi Vabariigis kaevurina süvakaevanduses, ei saa võtta arvesse kui I kategooriasse kuuluvat töötamist vastavalt Slovaki Vabariigis kehtiva seaduse nr 100/1988 § 14 lõike 2 punktile a, kuna tema töö ei olnud Tšehhi õigusaktide kohaselt liigitatud I kategooriasse. Ta märkis, et ka Tšehhi institutsioon ei hinnanud 22. jaanuari 2013. aasta vormil E 205 seda ajavahemikku I ametikategoorias töötamisena. Samuti viitas ta määruse nr 883/2004 artikli 1 punktile t ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise halduskomisjoni 16. detsembri 2010. aasta otsusele nr H6 ning rõhutas, et Tšehhi õigusaktide kohaselt täitunud perioode tuleb aktsepteerida, ilma et nende liigitust oleks võimalik kahtluse alla seada. Kuna töötamise puhul ajavahemikul 1. jaanuarist 1993 kuni 31. augustini 1995 ei olnud tegemist I ametikategooriaga, on kaebaja töötanud selles kategoorias vähem kui 15 aastat ja tema suhtes ei saa kohaldada seaduse nr 100/1988 § 21 lõike 1 punkti a sätteid.
- 4 Halduskohus jättis 17. aprilli 2023. aasta otsusega rahuldamata kaebaja poolt selle otsuse peale esitatud halduskaebuse. Lisaks seaduse nr 461/2003 § 65 ja § 274 ning seaduse nr 100/1988 § 14 ja § 21 tugines kaebaja ka määruse nr 883/2004 artikli 1 punktile t ning artiklitele 6 ja 52. Kohus nõustus teise menetlusosalise järeldusega, et Tšehhi õigusaktid alates 1. jaanuarist 1993 ei sisalda privilegeeritud kategooria mõistet ja seega ei saa ka Slovakkia institutsioon

kaebaja töötamise aega selliselt kvalifitseerida. Seega ei ole kaebaja täitnud tingimust, et ta peab olema töötanud vähemalt 15 aastat I kategoorias seaduse nr 100/1988 § 14 lõike 2 punkti a tähenduses, ja seetõttu ei saa tema pensioniiga olla 55 aastat nimetatud seaduse § 21 lõike 1 punkti a tähenduses. Kaebaja esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, milles ta nõuab taas määruse nr 883/2004 artikli 51 kohaldamist.

Vaidluse taust

- 5 Slovaki Vabariik ja Tšehhi Vabariik kuulusid Tšehhoslovakkia föderatsiooni 1. jaanuarist 1969 kuni 31. detsembrini 1992. Nende põhilisi põhiseaduslikke suhteid reguleeris ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o česko-slovenskej federácii (põhiseaduslik seadus nr 143/1968 Tšehhoslovakkia föderatsiooni kohta), mille artiklis 22 oli sätestatud, et föderatsiooni pädevusse kuulub ühtsete reeglite kehtestamine, sealhulgas ka pensionikindlustuse küsimustes.
- 6 Seaduse nr 100/1988 § 1 lõiked 2 ja 4, § 8 lõike 1 punkt a, § 14 lõige 1, § 14 lõike 2 punktid a ja b, § 14 lõige 4 ning § 21 lõike 1 punktid a, c, d ja e näitasid, et kuigi pensionikindlustussüsteem oli ühtne, liigitati iga tehtud töö liik ühte kolmest kategooriast. Isikul, kes on töötanud teatud aja jooksul I ametikategoorias (nagu on osutatud § 21 lõikes 1), ei ole ainuüksi selle alusel õigust pensionile. Siiski võib ta eeldada, et ta saab selle õiguse madalamas vanuses (käesoleval juhul 55 aastat) kui isik, kes ei ole töötanud I kategooria ametikohal (60 aastat). Seega kehtis tema suhtes ajavahemik, mille lõppedes pidi isik alles jõudma pensioniikka, et saada täielik õigus pensionile. See seadus võeti vastu föderatsiooni raames ja oli seega kohaldatav nii Slovaki Vabariigis kui ka Tšehhi Vabariigis.
- 7 1992. aastal võeti föderatsiooni raames vastu seadus nr 235/1992, mis jõustus 1. juunil 1992 kogu föderatsiooni, st nii Slovaki Vabariigi kui ka Tšehhi Vabariigi territooriumil ning millega kaotati tööhõive jagunemine ametikategooriateks. Sellest tulenevalt reguleeriti pensioniõiguse saamise tingimusi. See seadus muutis seadust nr 100/1988, jättes § 1 lõikest 3 välja viite ametikategooriatele.
- 8 29. oktoobril 1992 sõlmisid Slovaki Vabariik ja Tšehhi Vabariik ka sotsiaalkindlustuslepingu, mis jõustus 3. mail 1993. Selle lepingu artikli 20 lõikes 1 on sätestatud, et kogu pensionikindlustusperiood, sealhulgas enne 1. jaanuari 1993 töötatud perioodid, loetakse ainult ühe lepinguriigi, st kas Tšehhi Vabariigi või Slovaki Vabariigi perioodiks, sõltumata sellest, kus töötaja selle aja jooksul tegelikult töötas.
- 9 Tšehhoslovakkia Föderatsioon lakkas olemast 31. detsembril 1992 ning selle õigusjärglasteks said 1. jaanuarist 1993 Slovaki Vabariik ja Tšehhi Vabariik. Vastavalt Slovaki Vabariigi põhiseaduse artikli 152 lõikele 1 jäid Slovaki Vabariigis jõesse kõik varasemad seadused, sealhulgas seadus nr 100/1988, mida on muudetud seadusega nr 235/1992. Samamoodi võttis Tšehhi Vabariik üle seaduse nr 100/1988, mille tulemusena kehtis see seadus alates 1. jaanuarist 1993

jätkuvalt igas õigusjärglasest vabariigis, kuid igäühes neist peeti seda oma õiguskorra osaks ja seetõttu hakkas selle sõnastus erinema.

- 10 Vastuvõetud muudatuste tulemusena kaotati alates 1. jaanuarist 1993 I ja II kategooriasse kuuluvate ametikohtade jaotus ning kõik ametikohtade liigid pidid kuuluma III kategooriasse. Ajavahemikul 1. juunist kuni 31. detsembrini 1992 jätkus töökohtade liikide liigitamine kategooriate kaupa, kuid nende liigitus oli määratud enne 1. juunit 1992 kehtinud seadusega. Teisisõnu, alates 1. juunist 1992 ei saanud uusi töökohtade liike I ja II kategooriasse liigitada ning isegi need, mis olid varem nende alla liigitatud, lakkasid 1. jaanuarist 1993 olemast I ja II kategooria töökohad.
- 11 Tšehhi Vabariigis toimus põhimõtteline muutus alles alates 1. jaanuarist 1996, kui jõustus zákon č. 155/1995 Zb. o dôchodkovom poistení (seadus nr 155/1995 pensionikindlustuse kohta), millega tunnistatakse muu hulgas kehtetuks seaduse nr 100/1988 § 1 lõige 3, § 8, § 14, § 15 ja § 21. Alates 1. jaanuarist 1993 ei ole Tšehhi Vabariigis töökohtade liigitust ametikategooriate järgi vastavalt eespool viidatud seaduse nr 235/1992 sätetele. Seaduse nr 155/1995 § 74 kohaselt „säilib kuni 31. detsembrini 2016 õigus pensioni langetatud vanusepiirile enne 1. jaanuari 1996 kehtinud sätete alusel pärast teatavat töötamise aega I ametikategoorias [...]“.
- 12 Slovaki Vabariigis omakorda muudeti seaduse nr 100/1988 viidatud § 14 lõiget 1, § 15 ja 175 järk-järgult seadustega nr 59/1993, nr 71/1994, nr 365/1994, nr 308/1995, nr 376/1996, nr 376/1997 ja nr 355/1999, mille alusel jagati kuni 31. detsembrini 1999 tööhõive Slovaki Vabariigis kolme ametikategooriasse seaduse nr 100/1988 § 14 lõike 1 tähenduses, mida on muudetud seadusega nr 235/1992. Samal ajal võis kuni 31. detsembrini 1999 vastavalt seaduse nr 100/1988 § 21 lõikele 1 I kategoorias töötamine anda õiguse saada pensioni varasemas vanuses.
- 13 Seadus nr 100/1988 tunnistati Slovaki Vabariigis kehtetuks alles seadusega nr 461/2003, mille 10. detsembril 2021 kehtinud sätted on käesolevas asjas otsustavad.

Eelotsusetaotluse põhjenduste kokkuvõte

- 14 Kaebaja ja teise menetlusosalise vahelise vaidluse sisu on selle töö hindamine, mida kaebaja tegi Tšehhi Vabariigis ajavahemikul 1. jaanuarist 1993 kuni 31. augustini 1995. Tolleaegsete Tšehhi õigusnormide kohaselt ei olnud seda liiki töö enam I ametikategooriasse liigitatud, samas kui Slovakkia õigusnormide kohaselt oli sarnane töö (kaevur süvakaevanduses) liigitatud I ametikategooriasse. Kuni 31. detsembrini 1999 lubasid Slovakkia õigusaktid pärast 15 aastat kestnud töötamist pensionile jääda 55-aastaselt. Selline olukord on säilitatud seaduse nr 461/2003 § 274 lõikega 1, mille alusel on käesolevas asjas otsustatud kaebaja pensioni küsimus. Tuginedes tuvastatud faktidele, leidis teine menetlusosaline, et kaebaja oli kuni 31. detsembrini 1992 töötanud sellises töösuhtes ainult 14 aastat

ja 63 päeva. Kui määruse nr 883/2004 artikli 51 alusel saaks vaidlusalust ajavahemikku 1. jaanuarist 1993 kuni 31. augustini 1995 käsitleda ka Slovakkia õigusaktide kohaselt I kategoorias töötamise perioodina, oleks kaebaja ületanud nõutava 15-aastase töötamise ülemmäära ja seega oleks tema pensioniiga olnud 55 aastat. Kuigi kaebaja saavutas selle vanuse 2013. aastal, on seaduse nr 461/2003 § 112 lõike 1 kohaselt tagasiulatuvalt makstava hüvitise andmine piiratud maksimaalselt kolme aastaga alates õiguse saamise kuupäevast. Kuna taotleja esitas taotluse 2020. aastal, tähendaks see, et tal oleks õigus pensionimaksele vähemalt aastate 2017–2020 eest. Seega on liidu õiguse sätte – mida eelotsusetaotlus puudutab – tõlgendamine käesoleva juhtumi puhul asjakohane, kuna sellest sõltub otseselt summa, millele kaebajal oleks lõpuks õigus.

- 15 Kuigi käesoleval juhul asjasse puutuv ajavahemik 1993–1995 jääb aega enne Slovaki Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, ei välista see eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates Euroopa Kohtu pädevust, nagu tuleneb määruse nr 883/2004 artikli 87 lõikest 2. Kõnealuse määruse kohaldamisel võetakse arvesse ka Tšehhi ja Slovakkia õigusaktide alusel ühise liitumise ajal või hiljem, isegi enne Euroopa Liiduga ühinemist lõppenud ajavahemikke. Lisaks on tuvastatud asjaoludest selge, et kaebajal ei saanud olla õigust pensionile enne 2013. aastat, st enne 55-aastaseks saamist.
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates on määruse nr 883/2004 artikli 51 lõike 1 eesmärk tagada, et soodustused, mis liikmesriigi õigusaktide kohaselt olenevad konkreetsest tegevusest töötajana, oleksid seotud selle konkreetse tegevusega, isegi kui asjaomane isik teeb seda teises liikmesriigis. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul ei ole siiski selge, mis on nende hüvitiste arvestamise tingimus.
- 17 Artikli 51 lõike 1 otsesest sõnastusest tuleneb tõepoolest, et liikmesriigi õigusaktidega seatakse selle hüvitise saamise tingimuseks „üksnes konkreetsetes valdkonnas töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisega või kutsealal, mida reguleeritakse töötavate või füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate isikute eriskeemiga“. Kõnealuse sätte slovakeelne versioon seob mõiste „reguleeritakse eriskeemiga“ ainult mõistega „kutseala“. Näiteks prantsus-, inglise- ja poolakeelne versioon on samas sõnastuses. Kõnealuse artikli tšehhi- ja saksa keelsed versioonid on seevastu vähem sõnaselged ning neis võib seostada tingimuse ka erivaldkonnas töötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisega.
- 18 Võttes arvesse ülalviidatud eri keeleversioone, võib kõnealust artiklit tõlgendada kahel viisil. Esimesel juhul kohaldatakse seda sätet isegi siis, kui selle liikmesriigi õigusaktides, kus otsus hüvitise määramise kohta tehti, ei ole ette nähtud ühtegi konkreetset eriskeemi, vaid teatavad hüvitised on seotud üksnes töötamisega teatud kutsealal palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana ühe üldise skeemi raames. Teisel juhul kohaldataks seda sätet ainult juhul, kui selline eriskeem on olemas liikmesriigis, kus otsus hüvitise määramise kohta tehti, kuid mitte

liikmesriigis, kus konkreetset tasustatud tööperioodi arvestatakse soodsamal viisil üksnes üldise skeemi alusel.

- 19 Määruse nr 883/2004 artikli 51 lõike 1 teise lõigu sõnastusest nähtub seega, et see säte eeldab, et kõnealuse artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud ajavahemikke võetakse arvesse just „eriskeemi alusel hüvitiste andmise“ eesmärgil. Vaatamata artikli 51 lõike 1 esimese lõigu keelelisele ebaselgusele võiks sõnastus seega viidata sellele, et kogu artikli 51 lõiget 1 kohaldatakse ainult siis, kui selle liikmesriigi õigusaktides, kus tehti otsus hüvitise andmise kohta, jagatakse skeemid „eriskeemiks“ ja „üldskeemiks“.
- 20 Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise reeglite eesmärk on muu hulgas tagada, et liidus liikuvad isikud säilitaksid oma omandatud ja saadavad õigused ja hüvitised, ning hõlbustada isikute vaba liikumist ja aidata kaasa nende elatustaseme ja töötingimuste parandamisele. Samas võib ülal esitatud tõlgendus, mille kohaselt tuleks ühes liikmesriigis teatud tasustatud töö tõttu täitunud kindlustusperioode võtta teises liikmesriigis arvesse ainult siis, kui selles teises liikmesriigis on olemas „eriskeem“, aga isikute vaba liikumist takistada.
- 21 Isegi kui määruse nr 883/2004 artikli 51 lõiget 1 tuleks tõlgendada nii, et seda kohaldatakse üksnes juhul, kui selle liikmesriigi õigusaktides, kus hüvitise kohta otsus tehti, on ette nähtud eriskeem, ei ole määrus sellise eriskeemi tunnuste asjus täiesti selge. Kõnealuse määruse artikli 1 punktis e määratletakse riigiteenistujate eriskeem, kusjuures riigiteenistujate eriskeemi määratluse põhioloemus on, et see on erinev üldskeemist, mida kohaldatakse liikmesriigi teiste riigiteenistujate suhtes, ja et seda kohaldatakse kõigi riigiteenistujate või riigiteenistujate teatavate kategooriate suhtes.
- 22 Kõnealuse määruse artikli 51 lõike 1 eesmärk erineb siiski riigiteenistujate eriskeemi määratlusest. See säte puudutab eelkõige teatud konkreetse tasustatud tööga seotud hüvitiste saamist ja säilitamist, näiteks seda, mida ühe liikmesriigi õigusaktid sellise tasustatud tööga seovad, isegi kui see oli osaliselt seotud teiste liikmesriikide õigusaktide alusel tehtud tööga. Seda eraldiseisvat eesmärki silmas pidades ei ole välistatud, et käesolevas artiklis sisalduvat mõistet võib tõlgendada teisiti, st vähem rangelt.
- 23 Käesoleval juhul ei ole ei seadus nr 461/2003 ega seadus nr 100/1988 liigitanud süvakaevandustes töötavaid kaevureid mingisse eriskeemi, mida kohaldataks ainult nende suhtes. Vastupidi, mõlemad sätted näevad ette ühtse sotsiaalkindlustussüsteemi kõigile töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele. Süvakaevandustes töötavate kaevurite tööga seotud hüvitised, nagu ka muud seaduse nr 100/1988 § 14 lõike 2 alusel I ametikategooriasse liigitatud ametialad, kohaldata üksnes selle üldskeemi raames. Samas olid need hüvitised siiski osa selliste töökohtade süstemaatilise eelistamisest, mis väljendus näiteks madalamas pensionieas või pensioni eriarvestuses kõnealuse seaduse § 22 alusel.

- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et ta ei pea määruse nr 883/2004 artikli 1 punktile t ja artiklile 6 ega 22. jaanuari 2013. aasta vormi E 205 sisule viitamist esitatud küsimuse kontekstis asjakohaseks. Eelkõige nähtub selle vormi sisust, et Tšehhi asutus kinnitas ajavahemikku 1. märtsist 1985 kuni 20. septembrini 1996 kui kohustusliku kindlustuse perioodi, käsitlemata üksikasju. Ühtlasi lisas ta vastavalt Tšehhi seadusele nr 155/1995 kaebuse esitaja isikliku pensionitõendi, milles eraldiseisvad perioodid on kvalifitseeritud üksnes Tšehhi õigusaktide alusel. Kuigi määruse nr 883/2004 artikli 1 punkt t ja artikkel 6 tagavad, et teistes liikmesriikides täitunud perioode tuleb aktsepteerida, ilma et nende kvaliteeti kahtluse alla seataks, ei tähenda see, et liikmesriik, kus otsus hüvitise kohta tehakse, ei võiks neid hinnata soodsamalt, kui selline soodsam hinnang tuleneb tema õigusaktidest.